

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:				سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۳ / ۲۱	
نام و نام خانوادگی:				سال سوم آموزش متوسطه		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						
نمره							
۱	در کدام یک از گزینه‌های زیر، هر دو واژه هم وزن هستند. الف) رستاخیز - دانشگاه (ب) مدرسه - شایسته (ج) امداد - دانش (د) اندیشه - راستی						
۰/۲۵							
۲	بیت آخر قصیده را..... گویند. الف) تخلص (ب) شریطه ودعا (ج) مقطع (د) تجدید مطلع						
۰/۲۵							
۳	مناسب ترین قالب برای ثبت لحظه‌های زود گذر، قالب..... است.						
۰/۲۵							
۴	با ظهور..... معشوق زمینی غزل، جای خود را به معشوق آسمانی می‌دهد و غزل عارفانه پدید می‌آید. الف) حافظ (ب) سعدی (ج) فرخی یزدی (د) سنایی						
۰/۲۵							
۵	در عبارت «دانا چون طبله عطار است خاموش و هنر نمای» الف) مشبه را بیابید. ب) وجه شبه را در عبارت مشخص کنید.						
۰/۱۵							
۶	در مصرع زیر «تشبیه بلیغ» را بیابید و نوع آن را بنویسید. «درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد»						
۰/۱۵							
۷	در بیت زیر، هر یک از واژه‌های مشخص شده استعاره از چیست؟ «هزاران نرگس از چرخ جهان گرد فرو شد تا بر آمد یک گل زرد»						
۰/۲۵							
۸	در کدام یک از ابیات زیر «استعاره مصرحه» و در کدام یک «استعاره مکنیه» به کار رفته است؟ الف) شمس و قمرم آمد، سمع و بصرم آمد وان سیم برم آمد، وان کان زرم آمد ب) دیده ی عقل مست تو، چرخه ی چرخ پست تو گوش طرب به دست تو، بی تو به سر نمی شود						
۰/۱۵							
۹	استعاره مکنیه را در مصراع اول بیابید و نوع آن را تشخیص دهید. «شب ایستاده است خیره نگاه او بر چارچوب پنجره من»						
۰/۱۵							
«ادامه سؤالات در صفحه دوم»							

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۳ / ۲۱		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						
۱۰	در بیت زیر، کدام یک از واژه‌های مشخص شده در معنای مجازی به کار رفته است؟ « طاقت <u>سر</u> بریدنم باشد وز حبیبم <u>سر</u> بریدن نیست»						
۱۱	در بیت « <u>دست</u> در حلقه ی آن زلف دوتا نتوان کرد تکیه بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد» (الف) واژه مشخص شده، مجاز از چیست؟ (ب) علاقه آن را بنویسید.						
۱۲	در بیت زیر، مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. « <u>سرم</u> به دنیا و عقبی <u>فرو</u> نمی آید تبارک الله از این فتنه ها که در سر ماست »						
۱۳	در بیت « خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد که تا زخال تو خاکم شود عبیر آمیز» (الف) کدام صامت بیش از بقیه تکرار شده است؟ (ب) این تکرار چه آرایه‌ای را بوجود آورده است؟						
۱۴	در هر یک از ابیات زیر کدام واژه آرایه تکرار را ایجاد کرده است؟ (الف) باز گرد شمس می‌گردم عجب هم ز فر شمس باشد این سبب (ب) گر من نظری به سنگ بر بگمارم از سنگ، دلی سوخته بیرون آرم						
۱۵	در نمونه‌های زیر سجع‌ها را بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. (الف) مُلک بی دین باطل است و دین بی مُلک، ضایع. (ب) ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت روزی تفقدی کن درویش بینوا را						
۱۶	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام بیت آرایه موازنه و در کدام بیت آرایه ترصیع به کار رفته است؟ (الف) چرخ ارچه رفیع، خاک پایت عقل ارچه بزرگ، طفل راهت (ب) ما چو نایبیم و نوا در ما زتوست ما چو کوهیم و صدا در ما زتوست						
۱۷	در هر یک از ابیات زیر جناس‌ها را بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید. (الف) صاف‌های جمله عالم خورده گیر همچو دُردِ دُردِ دین جستیم، نیست (ب) دلا ز رنج حسودان مرنج و واثق باش که بد به خاطر امیدوار ما نرسد (ج) هر تیر که در کیش است، گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم از جمله ی قربان‌ها (د) ای آسمان چو دور ندیمان‌ش دیده‌ای در دور خویش، شکل مدور گرفته‌ای						
	«ادامه سؤالات در صفحه سوم»						

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۳ / ۲۱		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. « گر تیغ بر کشد که محبتان همی زخم اول کسی که لاف محبت زند، منم » الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟ ب) در بدیع، استفاده از واژگان هم ریشه را چه می‌نامند؟ ج) صامت های مشترک آن را بنویسید.						۱
۱۹	در بیت زیر، آرایه مراعات نظیر را مشخص کنید. « حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج فکر معقول بفرما گل بی خار کجاست »						۰/۵
۲۰	دانسته تاریخی مرتبط با بیت زیر را بنویسید. چنین کاربردی چه آرایه‌ای را پدید می‌آورد؟ « بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است »						۰/۷۵
۲۱	در نمونه‌های زیر، آرایه تضمین را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید. الف) چه زخم چونای هر دم ز نوای شوق او دم که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را همه شب در این آمیدم که نسیم صبحگاهی به پیام آشنایی بنوازد آشنا را «شهریار» ب) موسی (ع) قارون را نصیحت کرد که احسن کما احسن الله الیک						۱
۲۲	در بیت زیر، آرایه تضاد را بیابید. « گفתי به غمم بنشین یا از سر جان برخیز فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم »						۰/۵
۲۳	در بیت « حرف هایم مثل یک تکه چمن روشن بود. » الف) آرایه حس آمیزی را بیابید؟ ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه را بنویسید.						۰/۷۵
۲۴	در بیت زیر، آرایه تناقض را بیابید و دلیل خود را توضیح دهید. « گوش ترخمی کو کز ما نظر نبوشد دست غریق یعنی فریاد بی صدایی »						۰/۷۵
۲۵	در بیت « هر کو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نجید الف) در کدام واژه آرایه ایهام به کار رفته است؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید.						۰/۷۵
« ادامه سؤالات در صفحه چهارم »							

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:			سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۳ / ۲۱		تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۲۶	با توجه به بیت «گر هزار است بلبل این باغ همه را نغمه و ترانه یکی است» الف) در کدام واژه ایهام تناسب به کار رفته است؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمات تناسب برقرار کرده است؟						۰/۷۵
۲۷	در هر یک از ابیات گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (توجه: در گروه «ب» یک مورد اضافی است.)						۰/۷۵
		گروه «الف»		گروه «ب»			
		۱) هر شبی در این ره، صد بحر آتشین است		دردا که این معما شرح و بیان ندارد		تضمین	
		۲) معنی آب زندگی و روضه‌ی ارم		جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست		تلمیح	
		۳) جانم ملول گشت زفرعون و ظلم او		آن نور روی موسی عمرانم آرزوست		لفظ و نشر اغراق	
۲۸	در عبارت «دو کس دشمن ملک و دین اند: پادشاه بی علم و زاهد بی حلم» الف) نوع لفظ و نشر به کار رفته را بنویسید. ب) نشر دوم را بیابید.						۰/۵
۲۹	با توجه به بیت «بنالد جامه چون از هم بدری بگرید رز چو شاخ او ببری» الف) شاعر چه دلیلی برای گریستن رز می آورد؟ ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟						۰/۷۵
۳۰	در بیت زیر، شاعر دلیل «گله مندی دوست خود» را در چه می داند؟ «نه خلاف عهد کردم که حدیث جز تو گفتم همه بر سر زبان اند و تو در میان جانی»						۰/۲۵
	«موفق باشید»						۲۰

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی	
تاریخ امتحان ۱۳۹۷ / ۳ / ۲۱			سال سوم آموزش متوسطه		
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۷			
ردیف	نمره	راهنمای تصحیح			
۱	۰/۲۵	گزینه الف) رستاخیز - دانشگاه (۰/۲۵) صفحه ۱۲			
۲	۰/۲۵	گزینه ج) مقطع (۰/۲۵) صفحه ۱۷			
۳	۰/۲۵	رباعی (۰/۲۵) صفحه ۳۶			
۴	۰/۲۵	گزینه د) سنایی (۰/۲۵) صفحه ۲۱			
۵	۰/۱۵	الف) دانا (مشبهه) (۰/۲۵) ب) خاموش و هنر نمای (وجه شبهه) (۰/۲۵) صفحه ۵۰			
۶	۰/۱۵	درخت دوستی (۰/۲۵) ، تشبیه بلیغ اضافی (۰/۲۵) صفحه ۵۶			
۷	۰/۷۵	نرگس (استعاره از ستاره) (۰/۲۵) چرخ (آسمان) (۰/۲۵) گل زرد (خورشید) (۰/۲۵) صفحه ۶۶			
۸	۰/۱۵	الف) مصرّحه (۰/۲۵) صفحه ۶۶ ب) مکنیه (۰/۲۵) صفحه ۷۳			
۹	۰/۱۵	ایستادن شب (۰/۲۵) تشخیص (۰/۲۵) صفحه ۷۲			
۱۰	۰/۲۵	سر در مصرع دوم (۰/۲۵) صفحه ۷۹			
۱۱	۰/۱۵	الف) انگشتان (۰/۲۵) ب) علاقه کلیّه (۰/۲۵) صفحه ۸۳			
۱۲	۰/۱۵	تسلیم نشدن (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۱۵) صفحه ۸۷			
۱۳	۰/۱۵	الف) صامت «خ» (۰/۲۵) ب) واج آرایی (۰/۲۵) صفحه ۹۳			
۱۴	۰/۱۵	الف) شمس (۰/۲۵) ب) سنگ (۰/۲۵) صفحه ۹۶			
۱۵	۱/۱۵	الف) باطل (۰/۲۵)	ضایع (۰/۲۵)	سجع متوازن (۰/۲۵)	صفحه ۱۰۱
		ب) کرامت (۰/۲۵)	سلامت (۰/۲۵)	سجع متوازی (۰/۲۵)	صفحه ۱۰۳
۱۶	۱/۱۵	الف) موازنه (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازن (۰/۱۵) صفحه ۱۰۶ ب) ترصیع (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازی (۰/۱۵) صفحه ۱۰۶			
۱۷	۲	الف) دُرد / دَرِد (۰/۲۵)	جناس ناقص حرکتی (۰/۲۵) صفحه ۱۱۴		
		ب) رنج / مَرِنج (۰/۲۵)	جناس ناقص افزایشی در حرف اول (۰/۲۵) صفحه ۱۲۰		
		ج) کیش / اَرِیش (۰/۲۵)	جناس ناقص اختلافی در حرف اول (۰/۲۵) صفحه ۱۱۵		
		د) دور / دَوَر (۰/۲۵)	جناس تام (۰/۲۵) صفحه ۱۱۲		
		«ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم»			

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی		رشته : ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع : ۸ صبح
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان ۱۳۹۷ / ۳ / ۲۱	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۱۸	الف) « محبتان / محبت » (۰/۵) (ب) اشتقاق (۰/۲۵) (ج) « ح، ب، ب » (۰/۲۵) صفحه ۱۲۳	۱	
۱۹	« چمن، گل، خار » « ذکر دو مورد کافی است. » صفحه ۱۲۶	۰/۵	
۲۰	« اشاره دارد به داستان خسرو شیرین نظامی و عشق فرهاد به شیرین » (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر) تلمیح (۰/۲۵) صفحه ۱۲۸	۰/۲۵	
۲۱	الف) بیت دوم ب) « آحسین کما أحسن الله إليك بیتی از حافظ که شهریار آن را تضمین کرده است (۰/۵) صفحه ۱۳۲ تضمینی از آیه ی قرآن (۰/۵) صفحه ۱۳۴	۱	
۲۲	بین واژه های « بنشینم / برخیزم یا بنشین / برخیز » تضاد وجود دارد (۰/۵) صفحه ۱۳۶	۰/۵	
۲۳	الف) روشنی حرف (۰/۲۵) (ب) به دلیل آمیخته شدن یا ترکیب شدن حسن بینایی و شنوایی (۰/۵) صفحه ۱۴۳	۰/۲۵	
۲۴	فریاد بی صدایی (۰/۲۵) فریاد همیشه با صدا همراه است و در اینجا صدای بلند را با صفت بی صدایی آورده است. (یا هر توضیح مشابه دیگر) (۰/۵) صفحه ۱۴۲	۰/۲۵	
۲۵	الف) لاله (۰/۲۵) (ب) ۱- گل لاله ۲- نوعی چراغ (۰/۵) صفحه ۱۴۷	۰/۲۵	
۲۶	الف) هزار (۰/۲۵) (ب) نغمه، ترانه (۰/۵) صفحه ۱۵۲	۰/۲۵	
۲۷	۱) اغراق (۰/۲۵) ۲) لف و نشر (۰/۲۵) ۳) تلمیح (۰/۲۵)	۰/۲۵	
۲۸	الف) لف و نشر مرتب (۰/۲۵) (ب) زاهد بی حلم (۰/۲۵) صفحه ۱۵۵	۰/۵	
۲۹	الف) شاعر علت گریستن رز را جدا شدن جزیی از وجود او می داند. (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۵) ب) حسن تعلیل (۰/۲۵) صفحه ۱۶۲	۰/۲۵	
۳۰	چون تو را آنقدر دوست دارم که در میان جان من هستی اما دیگران تنها بر زبان من جاری اند. (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۲۵) صفحه ۱۶۳	۰/۲۵	
	«همکار محترم خدا قوت»	۲۰	